

Het gebruik van pull quotes in journalistieke artikelen

*Een onderzoek naar de effecten van pull quotes op de leeservaring en
geloofwaardigheid van journalistieke artikelen*

The use of pull quotes in journalistic articles

*A study on the effects of pull quotes on reading experience and
credibility in journalistic articles*

Bachelorscriptie

Suzanne Gossen

S4451074

s_gossen@hotmail.com

0640814936

Mevrouw van Krieken

03/07/2017

Faculteit der Letteren

Samenvatting

Hebben pull quotes en genres invloed op de leeservaring en geloofwaardigheid in journalistieke artikelen? Dit onderzoek richtte zich op het beantwoorden van deze vraag. In een experiment werd met een tussenproefpersoonontwerp onderzocht hoe twee typen pull quotes en twee typen genres invloed kunnen hebben op de geloofwaardigheid en leeservaring van de tekst. De typen pull quotes waren informatief en emotioneel en de genres waren een krantenartikel uit De Volkskrant en een roddelbladartikel uit de Privé. Uit de resultaten bleek dat pull quotes en genre invloed hebben op de geloofwaardigheid van het artikel. De emotionele pull quote bleek tot een grotere geloofwaardigheid te leiden dan de informatieve pull quote. Daarnaast bleek het genre krant geloofwaardiger gevonden te worden dan het genre roddelblad. Er werden geen significante invloeden van quote en genre op leeservaring gevonden. Ook werd er voor beide variabelen geen interactie-effect gevonden tussen genre en pull quote.

Inleiding

‘Chris Cornell onder invloed van medicijnen’, Ombudsman: ‘Justitie schendt rechten Van der G’ (Privé, 2017; De Volkskrant, 2017). Deze quotes stonden in artikelen buiten de tekst en worden pull quotes genoemd (Stovall, zoals geciteerd in Stewart, 2000). Zowel reguliere quotes in een lopende tekst als pull quotes worden gebruikt in kranten en roddelbladen (Gibson & Zillmann, 1993; Knaub, 2007). Gibson en Zillmann (1993) claimen dat een quote precies dat weergeeft dat was gezegd door de geïnterviewde en dat de quote niet is aangepast door de journalist.

Quotes worden ingezet met verschillende doeleinden. Ten eerste zorgen quotes ervoor dat een tekst geloofwaardiger, betrouwbaarder, natuurlijker en interessanter overkomt (Hong, 2005; Jones, Newson & Wollert, zoals geciteerd in Gibson & Zillmann, 1993; O’Keefe, 2002; Sundar, 1998). Het experiment van Sundar (1998) bevestigt naast de geloofwaardigheid ook dat quotes voor een betere kwaliteit van de tekst zorgen. Dit houdt in dat de teksten objectiever gevonden worden dan teksten zonder quotes. Deze resultaten golden voor quotes in zowel geprinte als online teksten.

Ten tweede worden quotes gebruikt om bepaalde stellingen te bevestigen en te evalueren, om kritiek te uiten, emotie toe te voegen, en te laten lijken dat de journalist daadwerkelijk bij de gebeurtenis was (Nylund, 2003). Deze kenmerken worden ook wel de ‘verhalende kenmerken’ van de quote genoemd. Hierbij kan de journalist zelf neutraal blijven, omdat hij of zij anderen citeert (Zelizer, 1995). Een journalist kan zijn autoriteit door middel van de quotes verhogen, omdat verhalen compleet worden gemaakt. Dit werkt zo positief voor

de journalist, dat het publiek de journalist ook als autoriteit ziet (Zelizer, 1989).

Ten slotte kunnen quotes ook worden gebruikt om invloed uit te oefenen op de lezer (Gibson & Zillmann, 1993). Mensen zijn sneller geneigd te twijfelen aan de veiligheid van een pretpark wanneer zij een stuk tekst hebben gelezen met daarin quotes die aangeven dat het park onveilig is. Wanneer er geen quotes waren of alleen indirecte quotes (Meneer X zei dat...), dan hadden zij deze twijfel minder. Dit bewijst dus dat mensen nadrukkelijk aandacht besteden aan een quote en daardoor beïnvloedbaar zijn. Voor journalisten houdt dit in dat zij een sterke positie hebben, omdat zij kunnen kiezen vanuit welk perspectief zij een verhaal willen vertellen en welke quotes zij in het verhaal willen zetten.

Pull quotes

Een specifieke vorm van quotes die vaak wordt ingezet is de zogeheten pull quote. Pull quotes zijn quotes die tussen aanhalingstekens in een groter lettertype tussen of naast de tekst staan (Stovall, zoals geciteerd in Stewart, 2000). Net zoals quotes dienen pull quotes verschillende doeleinden. Ten eerste zorgen pull quotes voor een betere begrijpelijkheid van de tekst. Dit komt doordat teksten met pull quotes makkelijker en interessanter zijn om te lezen. Daarnaast maken de pull quotes duidelijk waar de tekst over gaat, wat eveneens leidt tot betere begrijpelijkheid. (Wanta & Gao, 1994; Wanta en Remy, zoals geciteerd in Stewart, 2000). Ten tweede zijn teksten leuker om te lezen door pull quotes, ook wel 'plezierig' genoemd, en daarnaast ook leesbaarder (Wanta en Gao, 1994). Pull quotes zorgen voor afwisseling in de tekst en hierdoor is het niet één lang stuk om te lezen. Bovendien was aangetoond dat door een hoge score op 'plezierig' de tekst beter onthouden werd.

Ten slotte kunnen pull quotes een overtuigende invloed hebben op de lezer (Gibson, Hester & Stewart, 2001; Stewart, 2000). Stewart heeft dit twee keer aangetoond. In deze onderzoeken heeft hij dezelfde teksten, maar met verschillende pull quotes, laten zien aan mensen. Deze pull quotes waren of vóór of tégen het nemen van een aspirine, of ze hadden een quote vóór en een tégen aspirine in de tekst, of geen quotes. Het blijkt dat de participanten die een quote die vóór het nemen van aspirine zien sneller een aspirine zullen pakken. Ook geldt dit andersom; participanten zullen minder snel een aspirine pakken als zij een tekst hadden gelezen met een pull quote die tégen het nemen van aspirine is. Ten slotte had alleen een pull voor óf alleen tegen de aspirine meer invloed, dan wanneer ze beide in de tekst waren laten zien.

Bovenstaande onderzoeken richten zich allemaal op pull quotes in artikelen en het blijkt dat ze de teksten leuker maken om te lezen. Voor reguliere quotes geldt dat ze ook de

geloofwaardigheid verhogen. Aangezien pull quotes worden gebruikt in zowel kranten als roddelbladen, is het de vraag of de effecten van pull quotes afhankelijk is van deze genres.

Kranten zijn een multifunctioneel medium voor een groot en divers publiek. Ze vertellen het nieuws van alle kanten en zorgen voor vermaak en opinie (Schoenbach & Bergen, zoals geciteerd in Schoenbach, 2004). Kranten zijn in het algemeen gefocust op hun 'publieke verantwoordelijkheid' en hebben een informatieve functie (Schaap & Pleijter, 2012). Een journalist van een krant wordt geacht een publieke dienst te verlenen. Hij moet daarbij onpartijdig, eerlijk, objectief en geloofwaardig te zijn. Daarnaast dient hij autonoom, onafhankelijk en actueel te zijn en daarbij ook nog legitiem en ethisch verantwoord te werk te gaan (Deuze, 2005).

Het resultaat hiervan is dat kranten als geloofwaardig worden gezien. Dit is belangrijk want mensen geloven sneller een artikel of veranderen hun mening sneller wanneer er een geloofwaardige bron is gebruikt, dan wanneer er ongeloofwaardige bron is gebruikt (Hovland & Weiss, 1951). Ook Sundar (1998) stelt dat een goede bron belangrijk is, omdat de lezers het artikel anders niet serieus zouden nemen.

Voor journalisten van roddelbladen gelden minder strikte regels. Waar in kranten rationaliteit en goede bronnen belangrijk zijn bij het schrijven, is het voor journalisten van roddelbladen geaccepteerd om daar wat minder aandacht aan te besteden. De belangrijkste functie is vermaak. De manier van schrijven is sensationeler dan in krantenartikelen (Bird, 1990; Connell, 1998). Emotie wordt dan ook meer gebruikt in roddelbladen dan in kranten (Peldová, 2016). Deze manier van schrijven zou de geloofwaardigheid van de artikelen in gevaar kunnen brengen.

Op basis van McLachlan en Golding (zoals geciteerd in Uribe & Gunter, 2004) wordt gesteld dat roddelbladen verschillen met kranten in inhoud, vorm en stijl. Het aspect inhoud bestaat uit drie onderdelen. Ten eerste betekent het de verhouding nieuws met een ander item zoals entertainment. In roddelbladen wordt er minder aandacht gegeven aan bijvoorbeeld politiek nieuws een meer aan sport. Deze verhouding is minder scheef in kranten (Johansson, 2007; Schaap & Pleijter, 2012). Ten tweede is het de hoeveelheid aan informatie over binnenlands nieuws vergeleken met buitenlands nieuws. Ten derde betekent inhoud de hoeveelheid hard nieuws in vergelijking met soft nieuws. De vorm betekent de verhouding tussen tekst en foto's en headlines. Ten slotte houdt stijl in dat er meer persoonlijke verhalen worden geschreven over bijvoorbeeld bekende mensen.

Kranten en roddelbladen verschillen veel van elkaar, maar er is een ontwikkeling

gaande dat steeds meer kranten op roddelbladen gaan lijken. Deze ontwikkeling wordt ook wel ‘tabloidization’ genoemd (Johansson, 2007). Dit betekent dat steeds meer kranten entertainment nieuws, sensatie en roddels bevatten. Dit komt door de technologische vooruitgang (Barnett, 1998). Er zijn steeds meer media die nieuws aanbieden. Journalisten komen onder druk te staan omdat er meer concurrentie is en ze steeds meer moeten schrijven binnen een kortere tijd om meer lezers te lokken. Bronnen worden daarom soms pas gecheckt na de publicatie en sensatie is steeds meer te zien in de schrijfstijl van kranten.

Een nadeel van tabloidization is dat de functie van de krant als informatieve en als publieke dienst verloren zou kunnen gaan. Als gevolg hiervan zou de geloofwaardigheid ook kunnen afnemen. Pull quotes kunnen helpen deze geloofwaardigheid toe te laten nemen. Maar kranten doorgaan deze verandering omdat ze proberen meer mensen te lokken. Daarom zouden ze de geloofwaardigheid moeten behouden, maar ook de leeservaring moeten verhogen. Een pull quote zou hierbij kunnen helpen omdat er is aangetoond dat pull quotes teksten leuker maken (Wanta en Remy, zoals geciteerd in Stewart, 2000). Hoewel al is aangetoond dat reguliere quotes in lopende tekst de geloofwaardigheid verhogen, is dit voor pull quotes nog niet onderzocht (Sundar, 1998).

Daarnaast is bewezen dat roddelbladen minder aandacht besteden aan goede bronnen zoals experts, en meer aan sensatie. Dit zou volgens het onderzoek van Hovland en Weiss (1951) kunnen leiden tot een lage geloofwaardigheid van het artikel. Pull quotes zouden ook hier kunnen helpen om de geloofwaardigheid te verhogen.

Aan de hand van bovenstaande onderzoeken zou men kunnen concluderen dat pull quotes de leeservaring en geloofwaardigheid van een artikel kunnen verhogen maar dat dit afhankelijk zou kunnen zijn van het genre. Deze functies zullen dan ook centraal staan in dit onderzoek.

Het belangrijkste doel in dit onderzoek is om te onderzoeken of het effect van een bepaald type pull quote op leeservaring en geloofwaardigheid afhankelijk is van het genre. Er is onderzoek gedaan naar pull quotes, maar er ontbreekt informatie over het effect van verschillende typen pull quotes op de leeservaring en geloofwaardigheid van een artikel. Daarnaast mist er informatie over het effect van typen pull quotes op verschillende genre artikelen. De uitkomsten van dit experiment zouden kunnen bijdragen aan het verhogen van de geloofwaardigheid en leeservaring van kranten, die tegenwoordig steeds meer op roddelbladen gaan lijken. Daarnaast kan het onderzoek bijdragen aan het verhogen van de geloofwaardigheid van een roddelblad, en daarbij de leeservaring hoog te houden.

De type quotes die in dit onderzoek zullen worden gebruikt zijn emotionele en informatieve quotes. Emotioneel betekent dat er een uitdrukking wordt gegeven aan gevoelens, en informatief betekent feitelijk. Het genre roddelblad heeft als functie vooral vermaak en sensatie en daarom wordt verwacht dat een emotionele pull quote in dit genre tot een positievere leeservaring en geloofwaardigheid zal leiden dan in een krant. Een krant daarentegen is formeler en informatiever en er wordt verwacht dat een informatieve pull quote meer effect zal hebben op de geloofwaardigheid en leeservaring dan in een roddelblad. Er is geen duidelijke verwachting wat informatieve quotes doen met de geloofwaardigheid en leeservaring van een roddelblad, en wat een emotionele quote doet met de geloofwaardigheid en leeservaring van de krant. Om dit te onderzoeken worden naast de hoofdvraag ook drie deelvragen gesteld:

Hoofdvraag

Wat is het effect van pull quotes op leeservaring en geloofwaardigheid in journalistieke artikelen?

Deelvragen

1. Wat is het effect van emotionele en informatieve pull quotes op geloofwaardigheid en leeservaring?
2. Wat is het effect van de genres krant en roddelblad op de geloofwaardigheid en de leeservaring?
3. In welke mate bestaat er een verband tussen het genre en het type pull quote in het effect op de leeservaring en geloofwaardigheid?

Methode

Materiaal

Het materiaal dat in dit experiment is gebruikt is een artikel over de turner Yuri van Gelder. Dit artikel gaat over de schorsing van Yuri van Gelder tijdens de Olympische spelen van 2016. De tekst is uit De Volkskrant van 15 augustus 2016 gehaald en daarna aangepast.

In het artikel zijn twee onafhankelijke variabelen gemanipuleerd. Ten eerste was er een genremanipulatie. Er waren twee verschillende genres, het roddelblad en de krant, die verschilden in lay-out. Het roddelblad leek qua lay-out op de Privé en de krant op De Volkskrant. De Privé bevatte een foto van Yuri van Gelder met tranen in zijn ogen, dus met emotie op zijn gezicht, en er waren meer kleuren gebruikt in het artikel. Eén quote was in het geel en één quote in het rood weergegeven.

De Volkskrant bevatte meer structuur: het artikel zag er netter uit zonder veel kleuren en het had een korte inleiding die dikgedrukt was (Johansson, 2007; Schoenbach, 2004). Verder bevatte de krant geen foto met emotie, maar een foto waar Yuri van Gelder aan het trainen is. De foto was in kleur, maar de rest van de tekst was zwartgedrukt.

Omdat het artikel uit de Volkskrant was gehaald, waren er bepaalde woorden aangepast. Hierdoor leek het artikel niet te veel op een krant, maar zat het tussen een krant en roddelblad in. Kenmerkend voor een roddelblad is namelijk een simpeler format, met makkelijke woorden zodat het voor een breed publiek leesbaar is (Connell, 1998). Woorden zoals 'aldus' waren vervangen door 'volgens'.

Daarnaast waren de pull quotes gemanipuleerd. Er waren twee versies van de krant en het roddelblad. Van elke versie bevatte er één twee emotionele pull quotes (Yuri: 'Ik ben er kapot van' en 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen'), en de ander twee informatieve pull quotes (De rechtbank: 'Zijn gedrag was ondermijnd voor het team' en 'Van Gelder is twee keer verhoord voordat hij naar huis is gestuurd'). Emotioneel betekent dat er uitdrukking wordt gegeven aan gevoelens. Informatief betekent feitelijk. Er was gekozen voor twee pull quotes per artikel zodat ze zeker opgemerkt en verwerkt werden. De pull quotes waren ook terug te vinden in de lopende tekst.

In totaal bevatte het artikel 378 woorden, verdeeld over zes alinea's. Boven aan het artikel stond het volgende: 'Onderstaand artikel is afkomstig uit de Volkskrant/privé'. Alle stukken tekst waren precies eender, alleen de pull-quotes en de lay-out waren verschillend per genre en versie.

Bij elkaar waren er dus vier artikelen. Een artikel uit de Privé met een emotionele quote, en één met een informatieve quote, en één artikel uit De Volkskrant met een

emotionele quote en één met een informatieve quote. In de bijlagen 1-4 zijn de vier versies weergegeven.

Proefpersonen

Aan dit onderzoek hebben 139 proefpersonen deelgenomen. Hiervan was 71.9% vrouw en 28.1% man. De gemiddelde leeftijd was 35.41, ($SD = 16.02$ en range = 17-73). Het meest frequente opleidingsniveau was HBO, 35.25% van de deelnemers had dit niveau. De andere niveaus waren WO bachelor (23%), WO master of doctoraal (15.10%), mbo (12.23%), havo (6.47%), vwo (5.80%), en de rest had 'anders' ingevuld. Uit de χ^2 -toets tussen geslacht en condities bleek geen verband te bestaan ($\chi^2(3) = 5.33, p = .149$). Uit de χ^2 -toets tussen het opleidingsniveau en condities versies bleek geen verband te bestaan ($\chi^2(18) = 19.51, p = .361$). Uit een eenweg variantie-analyse van leeftijd op conditie afhankelijk bleek geen significant hoofdeffect van leeftijd ($F(3, 135) < 1$). Geslacht, opleidingsniveau en leeftijd waren dus gelijk verdeeld over alle condities.

Onderzoeksontwerp

Dit onderzoek bevatte een 2(genres: roddelblad/krant) x 2(pull quotes: emotioneel/informatief) tussenproefpersoonontwerp. Hierbij is geen controleconditie gebruikt.

Instrumentatie

In dit experiment werden door middel van een vragenlijst de afhankelijke variabelen gemeten. Deze waren leeservaring en geloofwaardigheid. De variabelen werden gemeten aan de hand van de schaal van Sundar (1998). Leeservaring werd gemeten aan de hand van de vijf items saai, plezierig, levendig, aangenaam en interessant. Geloofwaardigheid werd gemeten aan de hand van de zes items accuraat, geloofwaardig, eerlijk, bevooroordeeld, sensationeel en objectief. Deze bevatten allemaal een 7-punt-Likert schaal (Helemaal mee eens' - 'Helemaal niet mee eens'). De vraag voor elk item was: 'Ik vind het artikel...'. De betrouwbaarheid was gemeten met een Cronbach's Alpha. De betrouwbaarheid van leeservaring ten opzichte van het artikel bestaande uit vijf items was goed $\alpha = .83$. Daarnaast was de betrouwbaarheid van de geloofwaardigheid ten opzichte van het artikel bestaande uit zes items ook goed $\alpha = .81$. Ten slotte werd er een controlevraag gesteld. Deze vraag luidde: 'Dit artikel komt uit de...' waarbij de proefpersonen konden kiezen uit de volgende drie antwoorden: 'Privé', 'De Volkskrant' en 'Anders, namelijk...'.

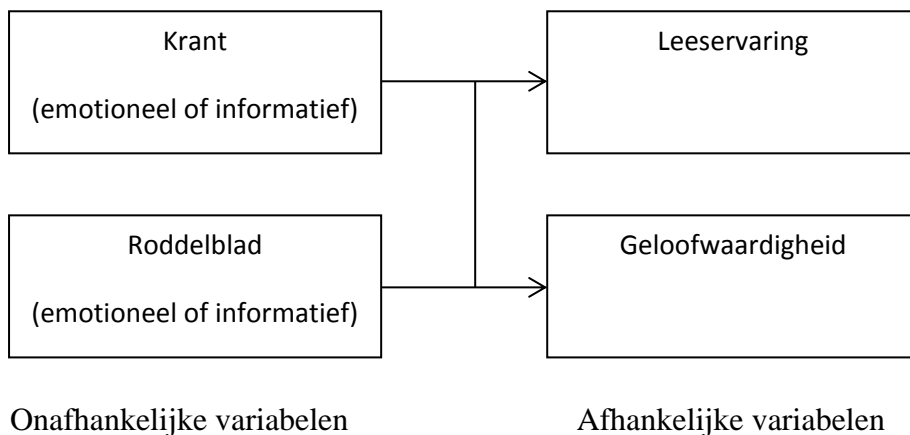

Procedure

De proefpersonen waren benaderd via Facebook en via een e-mail. Via een link kwamen zij in het programma Qualtrics, waar zij de vragenlijst konden starten. Het onderzoek werd individueel afgenomen. De proefpersonen werden gevraagd tien minuten van hun tijd vrij te maken, ze kregen hier geen vergoeding voor. Er werd niks over de inhoud van het onderzoek verteld, zodat de proefpersonen niet voortijdig beïnvloed werden. In de uitnodiging op Facebook werd gemeld dat er voor een scriptie proefpersonen werden gezocht. Er werd gemeld dat dit onderzoek ongeveer tien minuten zou duren. Daarbij werd nog gezegd dat er een email gestuurd kon worden voor meer informatie. Zodra de proefpersonen besloten om mee te doen aan het onderzoek, zagen zij een nieuw bericht in Qualtrics. Hierbij werd de proefpersoon bedankt voor zijn of haar deelname en volgde er een korte uitleg. Er werd gemeld dat de proefpersoon eerst een tekst zal lezen, en dat de vragenlijst van ongeveer tien minuten daarop zou volgen. De proefpersonen kregen random één van de vier versies van de artikelen te zien. De gemiddelde tijd van deelname was 4.60 minuten.

Statistische toetsing

Dit onderzoek heeft de tweeweg Anova gebruikt om te onderzoeksvragen te beantwoorden.

Resultaten

Tabel 1. Gemiddelden en standaard deviaties van emotionele en informatieve pull quotes in een krant een roddelblad op de geloofwaardigheid en leeservaring (1= helemaal niet mee eens, 7 = heel erg mee eens)

Afhankelijke variabelen	Krant n = 139		Roddelblad n = 139	
	Emotioneel	informatief	Emotioneel	informatief
Geloofwaardigheid	4.54 (0.94)	4.29 (0.92)	4.30 (1.20)	3.84 (1.06)
Leeservaring	4.21 (1.08)	4.12 (0.99)	3.97 (1.05)	3.94 (1.18)

Tabel 1 geeft de resultaten uit de tweeweg variantie-analyses weer. Uit een tweeweg variantie-analyse van genre en quote op geloofwaardigheid bleek een significant hoofdeffect van quote ($F(1, 135) = 4.03, p = .047$). Het bleek dat een emotionele quote ($M = 4.42, SD = 1.07$) geloofwaardiger was dan een informatieve quote ($M = 4.05, SD = 1.02$). Er bleek een marginaal significant hoofdeffect van genre ($F(1, 135) = 3.71, p = .056$). De krant ($M = 4.14, SD = .13$) bleek geloofwaardiger dan het roddelblad ($M = 4.07, SD = .12$). Er trad geen interactie op tussen quote en genre ($F(1, 134) < 1$).

Uit een tweeweg variantie-analyse van genre en quote op leeservaring bleek geen significant hoofdeffect van quote ($F(1, 135) < 1$). Er bleek ook geen significant hoofdeffect van genre ($F(1, 135) = 1.25, p = .265$) en er trad geen interactie op tussen quote en genre ($F(1, 135) < 1$).

Tabel 2. Correcte en incorrecte antwoorden op de controlevraag voor genreperceptie

Antwoord	Genre	
	Krant	Roddelblad
Correct	51(76.1%)	49(68.1%)
Incorrect	16(23.9%)	23(31.9%)

Tabel 2 geeft de resultaten uit de Chi-kwadraat toets weer. Uit de χ^2 -toets tussen genre en genreperceptie bleek een verband te bestaan ($\chi^2(2) 54.21, p < .001$). Proefpersonen die het

genre roddelblad te zien kregen, gaven relatief vaker een correct antwoord (76.1%) en relatief minder vaak een incorrect antwoord (23.9%) dan proefpersonen die het genre roddelblad kregen te zien. Deze proefpersonen gaven relatief minder vaak een correct antwoord (68.1%), maar relatief vaker een incorrect antwoord (31.9%).

Conclusie en discussie

Dit onderzoek heeft zich gericht op de effecten van pull quotes in journalistieke artikelen. Hierbij werd het effect van typen pull quotes op de leeservaring en geloofwaardigheid van teksten gemeten, maar ook het effect van genres. Verkregen resultaten van het experiment tonen aan dat het type pull quote effect heeft op de geloofwaardigheid van de tekst. Daarbij bleken emotionele pull quotes tot hogere geloofwaardigheid van de tekst te leiden dan informatieve pull quotes en werd de geloofwaardigheid van de artikelen in kranten, en in mindere mate ook roddelbladen, ook door het genre verhoogd. Er waren geen effecten gevonden van het type pull quote en de genres op de leeservaring van de artikelen. Ook was er geen interactie effect gevonden tussen de pull quotes en de genres op zowel de geloofwaardigheid als leeservaring.

Deze resultaten komen overeen met de resultaten zoals beschreven door Sundar (1998). In de door hem beschreven studie werd ook een effect van quotes op geloofwaardigheid gevonden. Echter, Sundar (1998) deed alleen onderzoek naar de effecten reguliere quotes. Het huidige experiment voegt dus extra informatie toe en hieruit is geconcludeerd dat naast reguliere quotes, ook typen pull quotes een positief effect hebben op de geloofwaardigheid van artikelen.

In voorgaande studies zijn de effecten van verschillende typen quotes op de geloofwaardigheid van artikelen nooit eerder onderzocht. De resultaten van dit onderzoek tonen aan dat teksten met emotionele pull quotes tot een significant hogere geloofwaardigheid leiden dan teksten met informatieve pull quotes. Emotionele teksten worden meer gezien in roddelbladen dan in kranten (Peldová, 2016). Dat emotionele pull quotes in roddelbladen als geloofwaardiger worden gevonden dan in kranten zou daarom verwacht worden. Echter, dit blijkt niet het geval. Dit onderzoek toont aan dat de emotionele pull quote een positief effect heeft op de geloofwaardigheid, maar dat dit niet afhankelijk is van het genre. Emotionele pull quotes kunnen dus in zowel een krant als een roddelblad geplaatst worden om de geloofwaardigheid te verhogen.

Kranten zijn, in tegenstelling tot roddelbladen, rationeel en objectief (Deuze, 2005). Het was daarom niet verrassend dat een krant als geloofwaardiger werd gezien. Hovland en

Weiss (1951) toonden aan dat artikelen met goede bronnen een hogere geloofwaardigheidsperceptie hebben. Dat emotionele pull quotes ook in kranten tot een significant hogere geloofwaardigheid leidden dan informatieve pull quotes is dan ook een verrassende conclusie van deze studie. Het is daarbij wel aannemelijk om aan te nemen dat proefpersonen een emotionele pull quote in een krant sneller accepteren als geloofwaardig mede gezien de goede bronnen waar de krant om bekend staat. Echter, vervolgonderzoek zou gedaan moeten worden om dit te bevestigen.

Het genre is een ander aspect dat een belangrijke invloed kan hebben op de geloofwaardigheid van artikelen. De resultaten van deze studie laten zien dat kranten geloofwaardiger worden gevonden dan roddelbladen. Dit komt overeen met onderzoek van Hovland en Weiss (1951) dat, zoals genoemd, stelt dat door goede betrouwbare bronnen artikelen eerder geloofwaardig worden gevonden dan artikelen zonder goede bronnen. Het huidige experiment bevestigt dat resultaat. Tevens werd er geen interactie effect gevonden tussen genre en pull quote. Dit betekent dat, ongeacht het genre, de pull quote invloed heeft op de geloofwaardigheid van de tekst. Deze bevinding is nieuw en geeft aan dat pull quotes, en dan met name emotionele pull quotes, in meerdere typen teksten geplaatst kunnen worden, om zo de geloofwaardigheid te verhogen.

De typen pull quotes bleken geen effect op de leeservaring van een artikel te hebben. Op basis van de resultaten van Sundar (1998) was dit resultaat verwacht, want ook dat onderzoek had geen effect van quotes op leeservaringen gevonden. Echter, ook hier geldt dat in Sundar's (1998) onderzoek alleen de effecten van reguliere quotes en niet van pull quotes werden onderzocht. Op basis van het onderzoek van Wanta en Gao (1994), waaruit bleek dat pull quotes teksten leuker en leesbaarder maakten, zou verwacht kunnen worden dat pull quotes ook de leeservaring verhogen van een tekst. Wanta en Gao (1994) gebruikten echter andere items om de variabelen te meten. Daarnaast maakten zowel Sundar (1998) als Wanta en Gao (1994) een vergelijking tussen het wel of niet gebruiken van (pull) quotes. In het huidige experiment is deze vergelijking niet gemaakt, maar werd er gekeken naar twee verschillende typen pull quotes. Het bleek dat het niet uitmaakte of de emotionele of informatieve pull quote werd gebruikt, in beide gevallen werd er geen effect op de leeservaring gevonden. Dit is belangrijke informatie voor vervolgonderzoek, omdat is gebleken deze typen pull quotes niet gebruikt hoeven te worden in een artikel wanneer het doel is om de leeservaring te verhogen.

Het genre bleek ook niet van invloed op de leeservaring. Noch de krant noch het roddelblad had effect op de leeservaring van de artikelen. Effecten van genres op leeservaring

zijn echter eerder nog niet onderzocht. Bird (1990) en Connell (1998) stelden dat roddelbladen voor vermaak zijn en sensationeler schrijven. Toch leidde het roddelblad niet tot een hogere leeservaring in vergelijking met de krant. Dit zou kunnen worden verklaard doordat kranten en roddelbladen steeds meer op elkaar gaan lijken door de tabloidization, waardoor mensen misschien het verschil minder goed zien (Johansson, 2007). Hierbij dient echter opgemerkt te worden dat de artikelen in het huidige onderzoek identiek aan elkaar waren, maar ze konden zowel in een krant als in een roddelblad geplaatst worden. Dit betekent dat het genre geen invloed heeft op de leeservaring en dat de gemiddelde leeservaring van de krant en het roddelblad identiek was.

Naast de genoemde mogelijke verklaringen zouden ook limitaties van het onderzoek invloed kunnen hebben gehad op de resultaten. Ten eerste bleek dat de proefpersonen niet allemaal door hadden welk artikel zij lazen. Uit de resultaten bleek namelijk dat bijna één derde van de proefpersonen die het roddelblad lazen niet wist dat dit het tijdschrift de Privé betrof. Het hierbij gebruikte artikel bleek namelijk een aangepast artikel uit De Volkskrant te zijn en wellicht hadden veel proefpersonen daarom niet door dat het om een roddelblad ging. Ook meer dan één vijfde van de proefpersonen die De Volkskrant lazen hadden dit niet opgemerkt. Daarnaast was het experiment ook online afgenomen, en konden de proefpersonen de tekst niet nog een keer doorkijken zodra ze bij de vragenlijst waren. Het is aannemelijk dat de proefpersonen de tekst in eerste instantie niet heel grondig lazen, met het idee dat ze nog terug konden gaan, maar dat dat uiteindelijk dus niet kon.

Ten tweede was meer dan 70% van de proefpersonen vrouw. Dit betekent dat de groep proefpersonen niet volledig representatief is voor de Nederlandse samenleving. Toch heeft dit hoogstwaarschijnlijk niet tot andere resultaten geleid dan wanneer het aantal mannen en vrouwen gelijk was, omdat de mannen en vrouwen wel gelijk waren verdeeld over alle condities.

Toekomstig onderzoek zou rekening kunnen houden met de zichtbaarheid van de bron. Het bleek dat niet altijd duidelijk was welk artikel de proefpersonen lazen. Toekomstig onderzoek zou hiermee rekening kunnen houden door mogelijk te maken dat proefpersonen weer terug kunnen naar het artikel, na het zien van de vragenlijst. Het zou ook kunnen helpen om het experiment niet online maar in een lokaal af te nemen. Hier kan dan duidelijk gezegd worden om welk artikel het gaat. Daarnaast zou volgend onderzoek een betere verdeling van man en vrouw kunnen hebben, zodat de representativiteit van de Nederlandse bevolking gewaarborgd is.

Verder zou toekomstig onderzoek kunnen onderzoeken waarom emotionele pull

quotes ook in kranten als geloofwaardiger gevonden worden dan informatieve pull quotes. Wellicht zouden zowel bestaande als gemanipuleerde krantenartikelen met emotionele en informatieve pull quotes kunnen worden gebruikt om te bevestigen dat een neutrale lopende tekst met goede bronnen een voorwaarde is om emotionele pull quotes als geloofwaardig te zien.

De leeservaring bleek door pull quotes niet verhoogd te worden. Aangezien het huidige onderzoek een aangepast krantenartikel had gebruikt, zou vervolg onderzoek bestaande artikelen uit kranten en roddelbladen kunnen gebruiken. Dit zou wellicht kunnen leiden tot een hogere leeservaring, aangezien uit het onderzoek van Wanta en Gao (1994) bleek dat pull quotes een krantenartikel leuker maakte om te lezen en roddelbladen bekend staan om het vermaak en de sensationele manier van schrijven (Bird, 1990; Connell, 1998). Daarnaast zou vervolgonderzoek ook kunnen onderzoeken of de leeservaring wel verhoogd kan worden door pull quotes in andere typen teksten te plaatsen. Hierbij kunnen bijvoorbeeld opiniestukken of columns worden gebruikt.

Samengevat zijn de belangrijkste conclusies van dit onderzoek dat (1) emotionele pull quotes leiden tot een hogere geloofwaardigheid van artikelen dan informatieve pull quotes en (2) kranten geloofwaardiger gevonden worden dan roddelbladen en ten slotte (3) dat het effect van de pull quote niet afhankelijk is van het genre. Toekomstige onderzoekers kunnen deze resultaten meenemen in hun vervolg onderzoeken. Het was immers nog nooit onderzocht wat de effecten van verschillende typen pull quotes op de geloofwaardigheid van artikelen zijn. Nu blijkt dat emotionele pull quotes tot hogere geloofwaardigheid leiden dan informatieve pull quotes. Daarbij zijn de effecten van twee verschillende genres op geloofwaardigheid ook nog nooit meegenomen in onderzoeken. Alhoewel misschien niet onverwacht, is het nu bewezen dat kranten als geloofwaardiger gevonden worden dan roddelbladen. Daarnaast kunnen journalisten ook rekening houden met de resultaten van dit onderzoek. Aangezien het nu wetenschappelijk is aangetoond dat emotionele quotes zorgen voor een hogere geloofwaardigheid van de tekst dan informatieve pull quotes, kunnen journalisten in de toekomst emotionele pull quotes gaan gebruiken voor hun artikelen.

Literatuur

- Barnett, S. (1998). *Dumbing down or reaching out: Is it tabloidization wot done it?* UK: Blackwell Publishers.
- Bird, S.E. (1990). Storytelling on the far side: Journalism and the weekly tabloid. *Critical Studies in Mass Communication*, 7, 381-384. DOI: 10.1080/15295039009360186
- Connell, I. (1998). Mistaken identities: Tabloid and broadsheet news discourse. *The Public*, 5, 17. DOI: 10.1080/13183222.1998.11008680
- De Volkskrant. (2017). Ombudsman: ‘Justitie schendt rechten Van der G. [persbericht]. Geraadpleegd op <http://www.volkskrant.nl/binnenland/ombudsman-justitie-schendt-rechten-van-der-g~a4495816/>
- Deuze, M. (2002). National news cultures: A comparison of Dutch, German, British, Australian, and U.S. journalists. *J&MC Quarterly*, 79, 137-144.
- Gibson, R., & Zillmann, D. (1993). The impact of quotation in news reports on issue perception. *Journalism Quarterly*, 70, 793-799. DOI: 10.1177/107769909307000405
- Gibson, R., Hester, J.B., & Stewart, S. (2001). Pull quotes shape reader perceptions of news stories. *Newspaper Research Journal*, 22, 75-77. DOI: 10.1177/073953290102200206
- Hong, T. (2005). The influence of structural and message features on web site credibility. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 57, 122. DOI: 10.1002/asi.20258
- Hovland, C.I., & Weiss, W. (1951). The influence of source credibility on communication effectiveness. *Public Opinion Quarterly*, 15, 647-650.
- Johansson, S. (2007). *Reading Tabloids. Tabloid Newspapers and Their Readers* (Master’s Thesis, Södertörn University Collega Zweden).
- Knaub, D.P. (2007). *Examining the effects of tabloid discourse* (Doctoral Dissertation).
- McGlone, M.S. (2016). Contextomy: the art of quoting out of context. *Media, Culture & Society*, 27, 511-512.
- Nyland, M. (2003). Quoting in front-page journalism: illustrating, evaluating and confirming the news. *Media, Culture and Society*, 25, 851. DOI: 10.1177/0163443703256007
- O’Keefe, D. (2002). *Persuasion. Theory & Research. Second Edition*. US: Sage Publications.

- Peldová, P. (2016). Fundamental evaluative adjective patterns in British broadsheet and tabloid newspaper discourse. *ACC Journal*, 22, 21. DOI: 10.15240/tul/004/2016-3-002
- Privé. (2017). Chris Cornell onder invloed van medicijnen [persbericht]. Geraadpleegd op http://www.telegraaf.nl/prive/28200950/___Cornell_onder_invloed_van_medicijnen_.___.html
- Schaap, G., & Pleijter, A. (2012). Het sensatiegehalte van voorpaginafoto's: een inhoudsanalyse van populaire en kwaliteitskranten in Nederland. *Tijdschrift voor Communicatiewetenschap*, 40, 73-77.
- Schoenbach, K. (2004). A balance between imitation and contrast: What make newspapers successful? A Summary of Internationally Comparative Research. *Journal of Media Economics*, 17, 220.
- Stewart, S. (2000). *The effects of one-sided quotations in extracted quotes on issue perception* (Doctoral Dissertation).
- Sundar, S. (1998). Effect of source attribution on perception of online news stories. *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 75, 63-64.
- Uribe, R., & Gunter, B. (2004). Research note: The tabloidization of British tabloids. *European Journal of Communication*, 19, 387. DOI: 10.1177/0267323104045265
- Wanta, W., & Gao, D. (1994). Young readers and the newspaper: Information recall and perceived enjoyment, readability and attractiveness. *Journalism Quarterly*, 71, 930. DOI: 10.1177/107769909407100416
- Zelizer, B. (1989). 'Saying' as collective practice: Quoting and differential address in the news. *Text & Talk*, 9, 383-384. DOI: <https://doi-org.ru.idm.oclc.org/10.1515/text.1.1989.9.4.369>
- Zoonen van, L. (2004). *Media, cultuur & burgerschap: een inleiding*. Apeldoorn/Antwerpen: Het Spinhuis.

Bijlagen

Bijlage 1: De Volkskrant met informatieve pull quotes

Onderstaand artikel is afkomstig uit **de Volkskrant**

“Van Gelder is twee keer verhoord, voordat hij naar huis is gestuurd”

Turner Yuri van Gelder is in Rio de Janeiro met zijn gedrag zeer ondermijnd geweest voor het Nederlandse olympisch team. Het besluit hem naar huis te sturen, is niet lichtvaardig of onzorgvuldig genomen.

“Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen”, aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. “Ik ben er kapot van”, aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als ‘goed lid van het team’, zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. “Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzak-

ken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma”, volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. “In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnd voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeers had gedaan.”

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House ‘nog aanmerkelijk meer

heeft gedronken en die nacht behoorlijk is doorgezakt’. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio ‘vier, vijf biertjes’ had gedronken.

Rechtbank: “Zijn gedrag was ondermijnd voor het team”

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: ‘Ik kon mijn tranen niet bedwingen.’ Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.

Bijlage 2: De Volkskrant met emotionele pull quotes

Yuri: 'Ik ben er kapot van'

Turner Yuri van Gelder is in Rio de Janeiro met zijn gedrag zeer ondermijnd geweest voor het Nederlandse olympisch team. Het besluit hem naar huis te sturen, is niet lichtvaardig of onzorgvuldig genomen.

'Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen', aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. "Ik ben er kapot van", aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als 'goed lid van het team', zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. "Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzak-

ken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma', volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. "In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnd voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeers had gedaan."

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House 'nog aanmerkelijk meer

heeft gedronken en die nacht behoorlijk is doorgezakt'. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio 'vier, vijf biertjes' had gedronken.

'Ik kon mijn tranen niet bedwingen'

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen.' Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.

'Van Gelder is twee keer verhoord, voordat hij naar huis is gestuurd'

Turner YURI VAN GELDER is in Rio de Janeiro met zijn gedrag zeer ondermijnd geweest voor het Nederlandse olympisch team. Het besluit hem naar huis te sturen, is niet lichtvaardig of onzorgvuldig genomen.

Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen, aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. "Ik ben er kapot van", aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als 'goed lid van het team', zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzaken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma', volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. 'In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnd voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeerd had gedaan.'

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House 'nog aanmerkelijk meer heeft gedronken en die nacht be-

hoorlijk is doorgezakt'. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio 'vier, vijf biertjes' had gedronken.

Rechtbank: 'Zijn gedrag was ondermijnd voor het team'

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen.' Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.

Yuri: 'Ik ben er kapot van'

Turner YURI VAN GELDER is in Rio de Janeiro met zijn gedrag zeer ondermijnd geweest voor het Nederlandse olympisch team. Het besluit hem naar huis te sturen, is niet lichtvaardig of onzorgvuldig genomen.

Van Gelder is tot twee keer toe gehoord, voordat het besluit is genomen hem naar huis te sturen', aldus de rechtbank. De rechtbank Gelderland oordeelt dat NOC*NSF in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat hier sprake was van ernstige tekortkomingen. Dat geldt ook voor de beslissing om Van Gelder uit te sluiten van verdere deelname aan de Spelen. "Ik ben er kapot van", aldus Van Gelder.

In de uitspraak kwam naar voren dat alle leden van TeamNL zich moeten gedragen als 'goed lid van het team', zowel bij de sportbeoefening als daarbuiten. Van Gelder heeft zich totaal niet aan deze verplichtingen gehouden. Ondanks de nodige waarschuwingen is sprake geweest van een nacht doorzaken, midden in een trainings- en wedstrijdprogramma', volgens bronnen.

Ook de afwezigheid op de training op zondagochtend wordt hem verweten. 'In plaats van naar die training te komen lag Van Gelder tot 3 uur in de middag in zijn bed, klaarblijkelijk een roes uit te slapen. Dit gedrag is absoluut ondermijnd voor het team en heeft, mede gezien het verleden van Yuri van Gelder, geleid tot een vertrouwensbreuk met zijn trainer en NOC*NSF. Dit geldt des te meer nu Van Gelder te kennen gaf niet in te zien dat hij iets verkeerd had gedaan.'

In het vonnis meldt de rechtbank verder dat de turner geen verklaringen heeft overlegd waaruit zijn onschuld blijkt en waardoor de beweringen van NOC*NSF worden ontkracht. Het moet volgens de rechtbank voor waar worden gehouden dat Van Gelder na het verlaten van het Holland Heineken House 'nog aanmerkelijk meer heeft gedronken en die nacht be-

hoorlijk is doorgezakt'. De turner verklaarde zelf dat hij op die bewuste avond en nacht in Rio 'vier, vijf biertjes' had gedronken.

'Ik kon mijn tranen niet bedwingen'

Met de uitspraak van de rechter kwam de finale op de ringen vannacht definitief buiten bereik voor Van Gelder. Zijn reactie was emotioneel: 'Ik kon mijn tranen niet bedwingen.' Zijn plek is inmiddels al vergeven. De Fransman Danny Pinheiro Rodrigues vervangt hem. Van Gelders advocaat liet vrijdag al weten dat hij niet in beroep ging tegen de beslissing. Het is over en uit.